

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de către Dementi Ghelbur, reprezentat de avocatul Ioana Roibu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 13 din Chișinău în procedura falimentului împotriva Violetei Ghelbur, Mariei Ghelbur, lui Roman Ghelbur, lui Valeriu Ghelbur și lui Dementi Ghelbur cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 11 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2r-349/24
NR. PIGD 2-22136181-01-2r-16082024)*

Restituirea cererii de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. M. Alexei,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru,

30 octombrie 2024

Examinând în lipsa părților recursul depus de Dementi Ghelbur, reprezentat de avocatul Ioana Roibu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Mariana Ursachi,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 15 septembrie 2022, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 13 din Chișinău (în continuare ÎMGFL nr. 13 – Chișinău) în procedura falimentului a depus cererea de chemare în judecată împotriva Violetei Ghelbur, Mariei Ghelbur, lui Roman Ghelbur, lui Iurie Ghelbur și lui Dementi Ghelbur cu privire la încasarea datoriei de 33 023,64 MDL la plata serviciilor comunale (energia termică) formată în perioada 01 noiembrie 2018 – 01 ianuarie 2020, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. Prin hotărârea din 06 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis acțiunea, încasat în mod solidar de la Violeta Ghelbur, Maria Ghelbur, Roman Ghelbur, Valeriu Ghelbur și Dementi Ghelbur în beneficiul ÎMGFL nr. 13 – Chișinău în procedura falimentului datorita pentru serviciile locativ-comunale (energie termică) pentru perioada 01 august 2019 – 01 ianuarie 2020 în mărime de 10 040,06 MDL. S-a admis acțiunea, încasat în mod solidar de la Violeta Ghelbur, Maria Ghelbur, Roman Ghelbur, Valeriu Ghelbur și Dementi Ghelbur în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 301,20 MDL (f.d. 73, 82-88).

3. La 29 ianuarie 2024, Dementi Ghelbur, reprezentat de avocatul Ioana Roibu a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 06 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 76 recto-verso).

4. Prin încheierea 11 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de către avocatul Ioana Roibu în interesele lui Dementi Ghelbur împotriva hotărârii din 06 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen (f.d. 96-98).

5. La 11 august 2024, Dementi Ghelbur, reprezentat de avocatul Ioana Roibu, a declarat recurs împotriva încheierii din 11 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată la etapa primirii cererii de apel (f.d. 101-103).

6. În susținerea recursului a invocat că, încheierea Curții de Apel nu corespunde cerințelor de motivare a actelor judecătorești, fiind bazată pe presupuneri și emisă în baza unor circumstanțe nefondate.

7. În opinia reprezentantului recurentului, pentru nu a îngradi dreptul recurentului la un proces echitabil, prin prisma art. 369 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța de apel urma să citeze în ședință prealabilă părțile pentru a clarifica circumstanțele cauzei, motivele de omitere a termenului prevăzut de lege pentru înaintarea cererii de apel și pentru a se expune referitor la repunerea în termen a cererii de apel.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

8. Art. 425 din Codul de procedură civilă prevede următoarele:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

9. Art. 427 alin. (1) lit.a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea”

10. Art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

11. Art. 110 din Codul de procedură civilă definește:

„Termenul de procedură ca fiind este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

12. Art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă prescrie că,

„Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.”

13. Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

14. Art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă prevede că:

„Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.”

15. Art. 116 alin. (1), (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.”

16. Art. 369 alin. (1) lit. b) și alin. (1¹) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

(1¹) Asupra restituirii cererii de apel decide un complet din 3 judecători, fără citarea participanților la proces. Instanța de apel poate convoca participanții la proces în ședință prealabilă doar în cazul stabilit la alin. (1) lit. b).”

MOTIVAREA INSTANȚEI

17. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, potrivit extrasului din poșta electronică cu adresa „iulius.spac@justice.md”, copia încheierii motivate din 11 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată reprezentantului recurentului, avocatului Ioana Roibu, la 26 iunie 2024 (f.d. 99). Astfel, se consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 11 iulie 2024 (f.d. 101).

18. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu poate accepta ipoteza reprezentantului recurentului, precum că instanța de apel neîntemeiat a restituit cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal și că, prin prisma art. 369 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța de apel urma să citeze în ședință prealabilă părțile pentru a clarifica circumstanțele cauzei, motivele de omitere a termenului prevăzut de lege pentru înaintarea cererii de apel și pentru a se expune referitor la repunerea în termen a cererii de apel.

19. Or, art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă prevede cert că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu nicidecum nu din data comunicării acestuia. Iar, în sensul coroborat al art. 362 alin. (1) și art. 111 din Codul de procedură civilă, termenul de exercitare a căii de atac în ordine de apel începe să curgă din ziua imediat următoare datei calendaristice emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești

și nicidecum nu depinde de momentul comunicării actului judecătoresc de dispoziție.

20. Iar, în sensul coroborat al art. 362 alin. (3) și art. 116 din Codul de procedură civilă, repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului se face doar la solicitarea părții ce a omis acest termen și care se face în mod obligatoriu în formă scrisă, cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

21. Respectarea formei scrise a cererii de repunere în termenul procedural omis reiese din principiului disponibilității, care impune ca părțile să fie cele care dispun de propriile drepturi și de modul în care le exercită. Reieșind din acesta, instanța nu poate acționa din oficiu pentru a repune o parte în termen, deoarece acest lucru ar însemna o intervenție directă în drepturile părții și ar putea crea un precedent de încălcare a imparțialității instanței. Așadar, doar apelantul poate decide dacă dorește sau nu să solicite repunerea în termen.

22. Cererea scrisă oferă apelantului ocazia să-și justifice întârzierea, explicând circumstanțele obiective și subiective de ce a fost în imposibilitate să exercite un drept în interiorul termenului legal. Această motivație scrisă este esențială pentru a asigura o soluție corectă și echitabilă din partea instanței, care are nevoie de acest cadru formal pentru a putea analiza temeiurile repunerii în termen.

23. Conformitatea cu normele procedurale stricte în privința repunerii în termen este necesară și pentru a evita situațiile de abuz sau de neclaritate procedurală. Cererea scrisă devine astfel un mecanism esențial de asigurare a disciplinei procesuale, deoarece, în corespundere cu principiile procesului civil, instanța este ținută de limitele solicitărilor formulate în fața acesteia și trebuie să examineze doar acele pretenții care au fost înaintate.

24. Astfel, procedura de repunere în termenul procedural omis de declarare a apelului poate fi pornită doar la intervenția activă a apelantului, care trebuie să facă dovada dorinței și a temeiurilor repunerii sale în termen, printr-o cerere scrisă. Instanța nu poate decide din oficiu în această privință pentru a menține respectul față de dreptul părților de a-și gestiona procesul conform principiului disponibilității.

25. La caz însă, Dementi Ghelbur și reprezentantul acestuia, avocatul Ioana Roibu, nu au făcut uz de dreptul lor procedural de a solicita Curții de Apel Chișinău repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului, în conformitate cu art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

26. În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că legiuitorul a instituit în mod imperativ termenul pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare

a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

27. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu v. România*, cauza *Marckx v. Belgia*).

28. În cauza *Melnic v. Republica Moldova*, Înalta Curte a constatat violarea securității raporturilor juridice (art. 6 § 1 al Convenției) pentru admiterea, într-o cauză cu privire la recuperarea prejudiciilor, a unui recurs depus peste termen, fără a se expune asupra obiecției reclamantului că recursul este tardiv.

29. În această ordine de idei, corelând circumstanțele faptice constatate și expuse supra, cu normele legale precitate, instanța de recurs ajunge la concluzia că Dementi Ghelbur, reprezentat de avocatul Ioana Roibu, nu a îndeplinit actul procedural în interiorul termenului legal instituit la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă și nu a solicitat Curții de Apel Chișinău, prin prisma art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă, repunerea în termenul procedural de declarare a apelului.

30. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cauza *Pononyov vs Ucraina* că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

31. Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 11 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or, argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

32. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de către Dementi Ghelbur, reprezentat de avocatul Ioana Roibu, împotriva încheierii din 11 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni